

CERTIFIERING AV LOKALVÅRDARE

PRYL

KRAVSPECIFIKATION FÖR GRUNDCERTIFIKAT

UTGÅVA 2.2

Innehåll

- 1. Inledning**
- 2. Definitioner och referenser**
- 3. Allmänna bestämmelser för personcertifiering**
- 4. Examination**
- 5. Certifikatets giltighet**
- 6. Kunskapsnivåer**
- 7. Ämnesvis kunskapskrav**

PRYL – Projekt Yrkesbevis Lokalvårdare.

Kravspecifikation för grundcertifikat, Utgåva 2.2, feburari 2007

(Ändringar i kursiv)

Redaktör: Lovisa Henriksson

© Svenska Special Certifieringar AB

Svenska Special Certifieringar AB, Industrigatan 11, 582 77 Linköping

Tel 013-12 79 50 • Fax 013-12 70 80 • Hemsida www.sscab.com

1 Inledning

PRYL står för Projekt Yrkesbevis Lokalvårdare. Det är en branschnorm som anger kunskapskrav för städare inom 12 områden. Dessa 12 kunskapskrav ligger till grund för ett lokalvårdscertifikat.

Kravspecifikationen har utarbetats av ett hundratal representanter från lokalvårdsbranschen. En projektledningsgrupp ledde arbetet med PRYL.

Vid olika tolkningar i PRYLs kravspecifikation har PRYLs kommission har tolkningsföreträde.

PRYLs kommission består av representanter från fastighetsägarna, övriga beställare samt utförare inom lokalvårdsbranschen.

Kravspecifikationen finns tillgänglig för beställning hos SSC AB i Linköping, som tills vidare har det formella ansvaret för kravspecifikationen.

2 Definitioner och referenser

Definitioner

Certifiering	Skall utföras av ett företag som jobbar i enlighet med standarden ISO/IEC 17024. Visar att lokalvårdare har kunskap i överensstämmelse med PRYLs kravspecifikation.
Certifieringsorgan	Ett företag som jobbar i enlighet med standarden ISO/IEC 17024 kan utför certifieringar.
Examination	Prov avsett att kontrollera kunskaper enligt PRYLs kravspecifikation.
Grundcertifikat	Certifikat som måste erhållas innan någon form av annat certifikat (specialcertifikat mm) kan erhållas inom lokalvård.
Grundkunskap	Den kunskapsnivå som motsvarar kraven för att erhålla grundcertifikat.
Hjälpmedel	Avser valfria skriftliga handlingar.

Referenser

ISO/IEC 17024	Certifieringsorgan – Allmänna krav vid certifiering av personal.
Samhällskrav	Samhällskrav på städbranschen

3 Allmänna bestämmelser för personcertifiering

Typ	Grundcertifikat för lokalvårdare
Giltighet	5 år grundcertifikat
Språk	Svenska
Erfarenhet	Grundutbildning inom städområdet på minst 200 tim. Utbildningen skall innehålla: <ol style="list-style-type: none">1. Terminologi2. Kemiska begrepp och pH-skalan3. Kemiska produkter4. Golvmaterial och underhållsmetoder5. Städmaterial6. Arbetsplanering7. Ergonomi8. Säkerhet och skydd9. Miljö10. Övrig lokalvård11. Entréer12. Fukt med tyngdpunkt på avsnitten 1-5, 7-9 samt 12 eller ha minst 2 års arbetslivserfarenhet från städyrket på minst halvtid.
Övrigt	Certifikat kan erhållas av den som fyllt 18 år.

4 Examination

Sökande skall visa sina kunskaper teoretiskt och praktiskt i tre olika prov. Samtliga 12 punkter i PRYLs kravspecifikation skall vara med på varje prov.

Prov 1 - teoretiskt

Varar minst 15 minuter .
Hjälpmiddel är förbjudna.

Kunskapskrav som testas i prov 1 är terminologi/begrepp upptagna i *Städteknisk ordlista TNC 101* (se kapitel 7) (Uppdatering av Tekniska Nomenklaturcentralens (TNC) publikation nr 77 - Städteknisk Ordlista.)
Minst fem frågor skall besvaras.

Prov 2 - teoretiskt

Varar minst 1 – 1,5 timme
Valfria skriftliga hjälpmedel är tillåtna.

Kunskapskrav som testas i prov 2 är de som upptagits i PRYLs kravspecifikation (se kapitel 7).
Punkt 2 – 12.

Minst 40 – 60 frågor skall besvaras.

Prov 3 - praktiskt

Samma prov skall inte användas vid flera provtillfällen.
Varar 1,5 timme.
Valfria skriftliga hjälpmedel är tillåtna.

4.1 Utfärdande av certifikat.

Provet skall beröra kunskaper inom punkt 2-12 i PRYLs kravspecifikation (se kapitel 7). Sökande skall kunna visa sina kunskaper praktiskt inom dessa områden.
Provdeltagare som erhåller minst 60 % rätt svar på de tre proven tillsammans samt minst 50 % rätt svar på vart och ett av delproven är godkända. De tre svarsformulären ligger till grund för utfärdande av certifikat.

5 Certifikatets giltighet

5.1 Övervakning

Övervakning sker för att säkerställa att den certifierade personalen kontinuerligt uppfyller de krav som certifikatet ställer. PRYL ställer kravet att certifieringsorgan ansvarar för denna övervakning av certifikatsinnehavare.

En gång per år får alla certifierade ett brev som håller den certifierade uppdaterad om branschens utveckling (Arbetsmiljö, Miljö, Forskning kring städning, nya lagar och andra generella branschfrågor).

5.1.1 Särskilda krav på certifikatsinnehavare under certifikatets giltighet.

Det åligger certifieringsorganet att informera certifikatsinnehavare om dennes skyldigheter under certifikatets giltighetstid att

- arbeta minst 3,5 år av 5
- alltid ange adressändring och byte av arbetsgivare till certifieringsorganet.
- vid byte av arbetsgivare se till att ha arbetsgivareintyg
- svara på de frågor som certifieringsorganet ställer
- ta del av information från certifieringsorganet
- vara medveten om att bristande kompetens och missbruk kan leda till indragning.

5.2 Indragning av certifikat

Indragning av certifikat kan bli aktuellt då certifieringsorgan finner att certifikatinnehavaren inte längre uppfyller kraven för certifiering och ej heller inom påtalad tid vidtar de åtgärder som krävs för upprätthållande av kompetens. Dessutom kan certifikat dras in på grund av missbruk. Missbruk kan vara felaktigt angivande av certifierings omfattning, vilseledande marknadsföring, osant åberopande av certifieringssystem. Allvarligt missbruk kan leda till rättsliga åtgärder. Indragning kan även ske vid olämplighet i yrkesutövningen.

5.3 Särskilda villkor vid förnyelse

Ett certifikat är giltigt i fem år. Efter fem år kan certifikatsinnehavaren ansöka om förlängning av certifikat i ytterligare fem år. För att få förlängning krävs att innehavaren genomgår prövning som visar att denne inhämtat de nya kunskaper som krävs samt upprätthåller de gamla. Certifikatsinnehavare skall ha tjänstgjort som lokalvårdare under minst 3,5 år av certifikatets giltighetstid. Om avbrott varat mer än 1,5 år erläggs nytt certifieringsprov.

6 Kunskapsnivåer

Känna till	Denna nivå innebär att det finns minst tre (3) olika svarsalternativ, varav ett är rätt. Ingen negativ inverkan på slutresultatet genom minuspoäng om fel alternativ väljs.
Kunna	Kräver ett mera exakt svar inom nedanstående uttryck eller att välja rätt alternativ av gjorda påståenden. Där det finns valmöjlighet påverkar ett fel valt alternativ provresultatet genom minuspoäng.
6.1 Uttryck i samband med kunna	
Förklara	Muntligt/skriftligt eller med bild eller i en kombination av dessa svara rätt.
Inplacera	På, i eller inom en given ram eller skala rätt placera begrepp och uttryck samt produkter.
Exemplifiera	Ge exempel på uttryck eller förekomst muntligt, skriftligt eller visuellt.
Visa	Genom exempel, visa skillnader i storlek mm.
Insortera	Se inplacera.
Beskriva	Muntligt eller skriftligt alternativt med bilder eller gester visa rätt svar på uppgift.
Motivera	Ange anledning varför något skall utföras eller ingå.
Identifiera	Fastställa art eller sort.
Välja	Med eller utan alternativ välja sätt, metod eller produkt.
Praktiskt tillämpa, visa eller hantera	Med givna förutsättningar genom praktisk handling utföra efterfrågat moment.
Redogöra för	Verbalt och/eller visuellt eller i kombination visa kunskap.
Genomföra	Med givna förutsättningar utföra ställd uppgift.
Planera	Verbalt beskriva turordning, omfattning mm.
Förstå	Med egna ord visa innebörden.
Ge exempel på	Med egna ord eller handlingar ge exempel på lösning av uppgift.
Värdera	Välja ut det mest riktiga alternativet när det gäller ergonomisk utformning av redskap och maskiner.

7 Ämnesvisa kunskapskrav

1. Terminologi

Utan hjälpmedel kunna förklara innebörden av städ-, kem- och golvtekniska ord och begrepp som finns upptagna i *Städteknisk ordlista TNC 101* (Uppdateringen av (TNC) publikation nr 77 – Städteknisk Ordlista.)

2. Kemiska begrepp och pH-skalan

2.1 Med utgångspunkt från pH-skalan kunna förstå begreppen sur/syra, neutral och alkalisk/basisk. Kunna förstå skillnaden i aggressivitet hos olika pH-värden.

2.2 I samband med begreppet tensid kunna förklara dess funktion. Kunna förklara begreppet ytspänning.

2.3 Kunna förklara funktion och/eller användningsområde för begreppen:

- Organiska lösningsmedel
- Hårt respektive mjukt vatten
- Komplexbildare
- Metalliserad
- Polyuretan

3. Kemiska produkter

3.1 Kunna med information ur varuinformationsblad samt ur produktinformation och från produktförpackningar, rätt insortera kemiska produkter under respektive huvudgrupp och då vad avser rengöringsprodukter under:

- Såpor
- Tvåltvättmedel
- Syntetiska rengöringsmedel
- Alkaliska rengöringsmedel
- Lösningsmedelsbaserade rengöringsmedel
- Bakteriedödande rengöringsmedel
- Slipande rengöringsmedel
- Syrabaserade rengöringsmedel

Vad avser ytskyddande produkter under

- Polish typer (topp-, yt-, grund- och spraypolish).
- Kombinerade ytskydds- och rengöringsprodukter
- Impregneringsprodukter - reagerande med kalcium.
- Oljevaxer

3.2 Inom varje huvudgrupp kunna beskriva produkternas egenskaper och användningsområden samt konsekvenser om produkterna används på fel sätt.

3.3 Med givna piktogram (utgivna av IHH) kunna beskriva för vilket material och för vilken metod produkten är avsedd.

3.4 Kunna förklara innebörden av KYR-skalan.

4. Golvmaterial och underhållsmetoder

4.1 Kunna motivera hur viktigt det är att rätt identifiera golvmaterial för val av skötselmetod.

4.2 Kunna identifiera nedanstående golvmaterial med hjälp av egna sinnen och kunskaper samt enkla hjälpmedel som kniv, skrapa m.fl.

- Linoleum
- Plast (kunna skilja på homogen och heterogen)
- Betong
- Terrazzo
- Marmor och kalksten
- Granit och gnejs
- Skiffer
- Keramiska
- Gummi
- Trä (kunna skilja på olika ytbehandlingar)
- Laminat
- Textila (kunna skilja på naturfiber och syntetisk fiber).

4.3 Kunna beskriva ovannämnda golvmaterials yt- och övriga egenskaper när det gäller bl a tålighet mot slitage/friktion, repor, kemikalier och känslighet för vatten, värme, Uv-strålning och borttagning av fläckar. Känna till materialens användningsområden.

4.4 Kunna beskriva vikten av riktigt utförd byggstädning/installationsstädning särskilt med tanke på golvens livslängd.

4.5 På i moment 4.2 angivna golvmaterial kunna

- Beskriva innebörden av respektive golv- och kemtillverkares skötselanvisningar för daglig städning och periodiskt underhåll.
- Praktiskt tillämpa dessa anvisningar.

4.6 På i moment 4.2 angivna golvmaterial kunna

- Beskriva behandlings- och skötselmetoder samt städ- och rengöringsmetoder.
- Välja rätt behandlings- och skötselmetoder samt städ- och rengöringsmetoder.
- Praktiskt tillämpa dessa metoder.

4.7 Med hjälp av fläcknyckel praktiskt kunna ta bort fläckar av blod, kaffe, rödvin, tuggummi och rost på i moment 4.2 angivna golvmaterial.

4.8 Efter given information om golvtyp kunna beskriva hur man kan få information om nedanstående golv.

Sportgolv

Halkhämmande golv

Installationsgolv

Halvledande golv.

5. Städmaterial

5.1 Kunna redogöra för olika redskap såsom moppar och svabbar med stativ och skaft, borstar och levanger, dukar, skviss, raka och vagnar när det gäller användningsområden
funktion
praktiskt kunna visa deras handhavande, vård och skötsel.

5.2 Kunna redogöra för de olika typerna av skurmaskiner, sugar, dammsugare samt sop- och polermaskiner när det gäller användningsområden
funktion - såväl allmän som från säkerhetssynpunkt
tillbehör
praktiskt kunna visa deras handhavande, vård och skötsel.

5.3 Kunna värdera redskap och maskiner ur ergonomisk synvinkel.

6. Arbetsplanering

6.1 Kunna redogöra för uppläggning av det dagliga arbetet på ett givet område när det gäller turordning
materiel- och materialomfång
packning av städvagn.

6.2 Kunna redogöra för samt motivera bedömt behov av skötselinsats på givet område, där nedsmutsningsgrad beskrivits verbalt och genom bilder.

6.3 Med givna mallar som grund kunna genomföra kvalitetsuppföljning på ett givet område.

6.4 Kunna planera egen städinsats utifrån befintligt kontrakt och/eller arbetsinstruktion.

6.5 Kunna förstå begreppen kundvänlighet, etik och moral inom städbranschen.

6.6 *Kunna definiera begreppen service (intern och extern).
Kunna definiera direkt och indirekt kund.*

6.6 *Känna till INSTA 800 och dess innebörd.*

7. Ergonomi

7.1 Kunna praktiskt visa ergonomiskt riktiga arbetsställningar och arbetsteknik i olika arbetsmetoder.

7.2 Kunna beskriva hur arbetsställningar och arbetsteknik i olika arbetsmetoder påverkar våra rörelseorgan.

7.3 Kunna ge exempel på farliga moment vid olika arbetsmetoder och hur de kan påverka våra rörelseorgan med bland annat förslitningsskador.

7.4 Kunna beskriva hur statisk respektive dynamisk belastning påverkar oss och ge exempel på arbetsmoment som belastar kroppen statiskt respektive dynamiskt.

7.5 Kunna beskriva hur arbetstempo påverkar kroppen och hur pauser i arbetet inverkar.

7.6 Känna till hur psykisk belastning påverkar kroppen och dess funktion.

7.7 Kunna beskriva arbetsklädernas och skornas inverkan på oss vid olika arbetsmetoder och arbetsmiljöer och kunna exemplifiera hur en anpassning av klädseln till en given arbetssituation kan göras.

7.8 Känna till kroppens varningssignaler vid felaktiga arbetstekniker och arbetsmetoder.

8. Säkerhet och skydd

8.1 Kunna redogöra för riskfaktorer för människor hos kemiska produkter med produktförpackning och varuinformationsblad som hjälpmedel.

8.2 Kunna beskriva vad gjorda märkningar på kemiska produkter innebär.

8.3 Kunna ge exempel på förebyggande åtgärder som motverkar olyckor vid arbete med kemiska produkter.

8.4 Kunna ge exempel på personlig och allmän skyddsutrustning att användas vid arbete med kemiska produkter och maskiner.

8.5 Kunna redogöra för vilka skyldigheter och rättigheter som är reglerade i lagar, förordningar och föreskrifter i samband med arbete med kemiska produkter och maskiner.

8.6 Kunna förklara innebörden av givna märkningar för elsäkerhet och i samband med detta också kunna redovisa hur och var olika typer av maskiner för lokalvårdsarbetet får anslutas.

8.7 Kunna beskriva krav på skyddsanordningar i samband med arbete ovan mark/golvplan.

8.8 Kunna ge exempel på lämpliga platser där dokument med lagar, förordningar och föreskrifter kan finnas på arbetsplatsen.

8.9 Kunna förklara ansvarsförhållanden på arbetsplatsen.

8.10 Känna till principen för uppmärkning av en byggnads utrymningsvägar.

9. Miljö

9.1 Känna till Agenda 21:s inriktning.

9.2 Känna till var kommunens renhållningsordning kan erhållas.

9.3 Kunna förstå effekten på såväl inre som yttre miljö vid fel kem- och metodval.

9.4 Kunna beskriva miljökrav som styr kem- och metodval för lokalvård.

9.5 Känna till vad olika miljömärkningar betyder och då i första hand Svanen och Falken-Bra Miljöval.

10. Övrig lokalvård

10.1 Kunna redogöra för målade ytor och plastmaterial när det gäller känslighet för vatten, kemikalier och fläckborttagning.

10.2 Kunna praktiskt utföra dammtorkning och avfläckning på dessa ytor och dessutom på
innertak
armaturer
möbler
ventiler
glas och då även praktiskt kunna rengöra och putsa ytan.

10.3 Kunna redogöra för specifika problem i samband med lokalvård avseende
toalett- och duschrum
kök
trappor och räcken
textila material
datorer
och kunna ge exempel på hur dessa problem kan lösas.

11. Entréer

11.1 Känna till utformningen av en funktionell entré och då framför allt när det gäller avtorkningszonernas längd mätt i antal steg.

11.2 Mot en given förutsättning för en entré kunna beskriva den städinsats som behöver göras.

11.3 Känna till entrémattors rengöring och skötsel.

12. Fukt

12.1 Kunna identifiera skador, angrepp av vatten, fukt och även risk för sådana bla vad avser mögelangrepp, läckage och skador på fogar, skarvar och rör genomföringar mm.

12.2 Kunna förstå sin rapporteringsskyldighet till ansvarig för byggnaden.